

VJERA KATALINIĆ
HAZU - Odsjek za povijest hrvatske
glazbe, Zagreb

Primljeno: 02.10.2008.
Prihvaćeno: 21.10.2008.

GLAZBENA ŠKOLA VARAŽDIN Poticaji i inspiracije*

UVOD

Kad je varaždinsko Društvo prijatelja glazbe 1828. godine osnovalo svoju glazbenu školu, učinilo je to kako bi osiguralo obrazovanje profesionalnih glazbenika za potrebne ansamble, prvenstveno kako bi se redovito organizirao kazališni život. O razvoju javnog, gradskog, građanskog glazbenog obrazovanja sačuvana je primarna dokumentacija koja je mahom obrađena, ali i brojni sekundarni materijali (note, podaci u novinama, programi), koji su vrijedni izvori za upotpunjavanje slike glazbene kulture Varaždina. Kao važno središte kulturnog, a neko vrijeme i političkog života Hrvatske, sa svojim crkvama, palačama i bogatim građanskim kućama, grad je uvijek ostao privlačnim mjestom rada brojnim glazbenicima, razvijajući tako i dosege glazbene naobrazbe.

U ovoj svečanoj prigodi želja nam je bila ponovno upozoriti na vrijednost varaždinske glazbene škole i njezinu bogatu tradiciju, no ne tako da se ponovno sabere već poznata građa, već da se ponude izvori i podaci za neke buduće sinteze. Prilozi za to su raznoliki, jer su takve i ličnosti kojima su posvećene. Poznato rasadište pjevačkih talenata i ovom se prigodom potvrdilo,

* Cijeli projekt pod naslovom **Glazbena škola Varaždin – Poticaji i inspiracije** (intervjui i ostali pripadajući tekstovi) pripremljeni su u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe - Odsjek za povijest hrvatske glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Zagreb pod recentnim vođenjem dr. sc. Vjere Katalinić.

Razgovori i prikazi pak potječu iz pera muzikologa i apsolenata muzikologije, od kojih su neki i sami vezani uz Varaždin. Time i ova potvrda važnosti i kvalitete varaždinske glazbene škole ne donosi samo evidentiranje njezinih uspjeha već nudi poticaj i inspiraciju njezinim sadašnjim učenicima i nastavnicima.

no nisu zapostavljeni ni odlični glazbenici s drugih područja. Vrsno muziciranje i širina glazbene i opće kulture zajednička je svima njima bez obzira kojoj generaciji pripadaju – to su pjevači **Nada Puttar-Gold**, **Vlatka Oršanić** i **Tomislav Mužek** te čembalistica **Višnja Mažuran**. Predstavljani su i onih kojih više nema među nama, a glazbenom su djelatnošću bili čvrsto povezani s Varaždinom, kao npr. Josip Vrhovski i Marijan Zuber.

Neki su se među odabranim umjetnicima predstavili sami, kroz razgovor – ponudili su svoje viđenje nekih glazbenih i životnih problema te vremena u kojem su stasali, pitanja vezana uz interpretaciju i nastupe, ali poglede na suvremenike i glazbu općenito.

Razgovori i prikazi pak potječu iz pera muzikologa i apsoluta muzikologije, od kojih su neki i sami vezani uz Varaždin. Time i ova potvrda važnosti i kvalitete varaždinske glazbene škole ne donosi samo evidentiranje njezinih uspjeha već nudi poticaj i inspiraciju njezinim sadašnjim učenicima i nastavnicima.

LITERATURA

1. DRAŠKOVIĆ, Milan, Kazalište od oslobođenja do danas. U: *Narodno kazalište August Cesarec u Varaždinu 1873.-1955*. Varaždin, 1955, str. 67-83.
2. FILIĆ, Krešimir, *Glazbeni život Varaždina*. Varaždin, Muzička škola Varaždin, 1972.
3. HEČIMOVIĆ, Branko (urednik), *Repertoar hrvatskih kazališta 1840-1860-1980*, sv. 1-2. Zagreb, Globus i JAZU, 1990.
4. PINTAR, Marijana, *Josip Vrhovski. Skladatelj, dirigent, pedagog*. Čakovec, Centar za kulturu Čakovec, 1997.
5. PINTAR, Marijana, Josip Vrhovski (1902-1983). Djelo i djelovanje u svjetlu pisane riječi. *Arti musices*, 23/1992, 2, str. 129-147.
6. RUŽA, Dada (priredila), *Josip Vrhovski. Zborovi*. Varaždin, Glazbene svečanosti hrvatske mladeži, 2002.
7. VUKALOVIĆ, Franjo, Dogradnja i adaptacija zgrade Narodnog kazališta "August Cesarec" u Varaždinu. U: *Narodno kazalište August Cesarec u Varaždinu 1873.-1955*. Varaždin, 1955, str. 94-101.
8. ZUBER, Marijan, Josip Vrhovski između glazbenog profesionalizma i amaterizma. U: *Zbornik radova s Okruglog stola posvećenog životu i djelu Josipa Vrhovskog - 13. svibanj 1993*. Čakovec, Centar za kulturu Čakovec, 1994 (umnoženo kao rukopis).

SAŽETAK

GLAZBENA ŠKOLA VARAŽDIN Poticaji i inspiracije

Kad je varaždinsko Društvo prijatelja glazbe 1828. godine osnovalo svoju glazbenu školu, učinilo je to kako bi osiguralo obrazovanje profesionalnih glazbenika za potrebne ansamble, prvenstveno kako bi se redovito organizirao kazališni život. O razvoju javnog, gradskog, građanskog glazbenog obrazovanja sačuvana je primarna dokumentacija koja je mahom obrađena, ali i brojni sekundarni materijali (note, podaci u novinama, programi), koji su vrijedni izvori za upotpunjavanje slike glazbene kulture Varaždina. Kao važno središte kulturnog, a neko vrijeme i političkog života Hrvatske, sa svojim crkvama, palačama i bogatim građanskim kućama, grad je uvijek ostao privlačnim mjestom rada brojnim glazbenicima, razvijajući tako i dosege glazbene naobrazbe.

U ovoj svečanoj prigodi želja nam je bila ponovno upozoriti na vrijednost varaždinske glazbene škole i njezinu bogatu tradiciju, no ne tako da se ponovno sabere već poznata građa, već da se ponude izvori i podaci za neke buduće sinteze. Prilozi za to su raznoliki, jer su takve i ličnosti kojima su posvećene. Poznato rasadište pjevačkih talenata i ovom se prigodom potvrdilo, no nisu zapostavljeni ni odlični glazbenici s drugih područja. Vrsno muziciranje i širina glazbene i

opće kulture zajednička je svima njima bez obzira kojoj generaciji pripadaju – to su pjevači Nada Puttar-Gold, Vlatka Oršanić i Tomislav Mužek te čembalistica Višnja Mažuran. Predstavljeni su i onih kojih više nema među nama, a glazbenom su djelatnošću bili čvrsto povezani s Varaždinom, kao npr. Josip Vrhovski i Marijan Zuber.

Neki su se među odabranim umjetnicima predstavili sami, kroz razgovor – ponudili su svoje viđenje nekih glazbenih i životnih problema te vremena u kojem su stasali, pitanja vezana uz interpretaciju i nastupe, ali poglede na suvremenike i glazbu općenito. Razgovori i prikazi pak potječu iz pera muzikologa i apsolenata muzikologije, od kojih su neki i sami vezani uz Varaždin. Time i ova potvrda važnosti i kvalitete varaždinske glazbene škole ne donosi samo evidentiranje njezinih uspjeha već nudi poticaj i inspiraciju njezinim sadašnjim učenicima i nastavnicima.

Ključne riječi: Glazbena škola Varaždin; Marijan Zuber; Josip Vrhovski; Nada Puttar Gold; Višnja Mažuran; Vlatka Oršanić; Tomislav Mužek.

SUMMARY

VARAŽDIN MUSIC SCHOOL Initiatives and Inspirations

When in 1828, the Varaždin Society of Music Lovers founded their Music School, their aim was to provide education of professional musicians for music bands that enabled continuous theatre operation. Primary documentation on the development of public, urban and civil education, as well as the comprehensive secondary documentation (including notes, newspaper cuttings, programmes) has been well preserved and analysed. They are an important source of items fitting into the general image of Varaždin music culture. As an important musical centre, and during some time also political, with its churches, palaces and wealthy city houses, the city had always been an attractive place of work for numerous musicians, reaching peaks of music education.

For this occasion our wish was to emphasize the value of Varaždin Music School and its rich tradition, however not by simply collecting the already known materials, but by offering sources and information for future synthesis. The submitted papers are of various nature, and so are the persons they have been devoted to. This famous nursery of musical talents has again been acknowledged, but excellent musicians from other areas have not been neglected either. Virtuous music making and comprehensiveness of music and general culture is a common feature of all of those musicians, regardless of the generation they belong to - the singers Nada Puttar-Gold, Vlatka Oršanić and Tomislav Mužek, and the harpsic-

hordist Višnja Mažuran. Also presented are the ones who have left us but whose music activity had established strong links with Varaždin, e.g. Josip Vrhovski i Marijan Zuber.

Some of the selected artists have presented themselves alone, in an interview, and offered their views of certain music and life issues and the period they were developing in, issues relating to interpretation and performances, but also to views on the contemporary artists and music in general. These interviews and reviews represent work of the musicologists and soon to be graduate students of musicology, of whom some are connected to Varaždin. Thus, this confirmation of importance and quality of Varaždin Music School does not only record its success but provides initiative and inspiration of its present students and teachers.

Keywords: Varaždin Music School; Marijan Zuber; Josip Vrhovski; Nada Puttar Gold; Višnja Mažuran; Vlatka Oršanić; Tomislav Mužek.